

ΑΡΕΘΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

«Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Πατρών», που χρηματοδοτείται από το ΕΠΕΑΕΚ II (χρηματοδότηση 25% από Εθνικούς πόρους, με συγχρηματοδότηση 75% από το Ευρωπαϊκό κοινωνικό Πρόγραμμα (Ε.Κ.Τ.) της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αραχτής
Επιχειρησιακής Κοινότητας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Π.Τ.Δ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ

ΑΡΕΘΑΣ

ΤΟΜΟΣ ΙΙΙ

ΠΑΤΡΑ 2005

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΔΕΛΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ ΙΩΣΗΦ

ΜΥΛΩΝΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος (Ι. Μ. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ).....	9
Δ. Σ. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΜΑΝΕΣΗΣ, Δ. ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΥ, Μ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ, Α. ΣΗΦΑΚΗ, Ανάπτυξη ενός τεστ Λεξιλογίου για τους μαθητές της Δ΄ τάξης του Δημοτικού.....	11
Σ. Φ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, Α. Β. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Τα πρόσωπα εν σχέσει τείνουν να μοιράζονται ένα κοινό σημασιολογικό πλαίσιο αναφοράς: Αναλύοντας το σχεσιοδυναμικό πλαίσιο αναφοράς.....	25
Δ. ΒΕΡΓΙΔΗΣ, Δ. ΤΟΥΡΚΑΚΗ, Από τα εκπαιδευτικά προγράμματα τι μένει στα σχολεία: Η περίπτωση του προγράμματος Μελίνα μετά την πειραματική εφαρμογή του.....	37
Α. Α. ΔΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ο θεσμικός μετασχηματισμός των διδασκαλείων Δημοτικής Εκπαίδευσης: Ώσμωση παγκόσμιου-εθνικού ή το παγκόσμιο ως πρόσχημα για το εθνικό;.....	59
Ι. Κ. ΔΗΜΑΚΟΣ, Οικογενειακοί παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επιθετικότητα των μαθητών: Ερευνητικά δεδομένα.....	89
Γ. Σ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Δ. Μ. ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΔΟΥ, Δ. Γ. ΒΑΒΟΥΓΙΟΣ, Α. Ι. ΓΚΟΥΤΣΙΑΣ, Α. Χ. ΤΣΙΟΚΑΝΟΣ, Οι έννοιες της ακτινοβολίας και της ενέργειας σε φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος: Μία έρευνα σε εξέλιξη με χρήση υπολογιστών.....	103
Ι. Μ. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ, Αυτοεκπληρούμενη προφητεία, πολιτιστικό κεφάλαιο και άνισες ευκαιρίες στην εκπαίδευση.....	131
Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΟΤΙ, Educational effectiveness and educational policy discourse of the UNESCO and the European Union in comparative perspective.....	139
Α. Β. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ, Σ. Φ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, Προσπάθεια διερεύνησης σχεσιοδυναμικών στοιχείων ψυχολογίας των σημερινών εφήβων.....	163
Κ. ΛΑΜΝΙΑΣ, Γ. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ, Β. ΝΤΑΚΟΥΜΗΣ, Κοινωνιολογική προσέγγιση των μεταβολών που προκαλεί η εισαγωγή των τεχνολογιών στην εκπαίδευση.....	179
Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ, Σ. ΠΑΝΤΕΛΙΑΔΟΥ, Ε. ΜΑΡΚΑΚΗΣ, Χαρτογράφηση - Αναλυτικά Προγράμματα Ειδικής Αγωγής: άρρησαν μία μέρα... ..	243
Γ. Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ, Πληροφορίες για τη συμβολή της ελληνικής κοινότητας του Λιβόρνου στον φωτισμό του γένους (18 ^{ος} -19 ^{ος} αι.) (Με βάση αρχειακή πηγή).....	263
Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Χ. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, Χ. ΓΟΥΤΣΟΣ, Α. ΣΚΑΛΤΣΑΣ, Δ. ΤΑΣΙΟΣ, Τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας: Πόσο έτοιμοι είναι οι εκπαιδευτικοί μας να τις εφαρμόσουν στη	

σχολική πρακτική;.....	271
X. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΥΣΤΟΥΡΑΚΗΣ, Η εφαρμογή των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαίδευση: Διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές εξελίξεις.....	293
I. Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ, Η διαπολιτισμική προσέγγιση: Ο ρόλος του δασκάλου. Μία πρώτη προσέγγιση για την ανάγκη ανάπτυξης της «διαπολιτισμικής προσέγγισης» στην τάξη.....	313
Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ, Κ. ΚΑΡΑΝΑΤΣΗΣ, Εθνικές συνιστώσες και εκπαίδευση: Σχηματική απόδοση ιστορικής επισκόπησης.....	321

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο τρίτος τόμος της Επιστημονικής Επετηρίδας που έχετε στα χέρια σας είναι ενδεικτικός της πολυσχιδούς δραστηριότητας που αναπτύσσεται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών. Βασική και συνεχής προσπάθειά των μελών του Τμήματός μας παραμένει η παροχή υψηλού επιπέδου προπτυχιακών σπουδών και η βέλτιστη προετοιμασία των ανριανών δασκάλων. Όμως, στη συγκριτικά σύντομη ιστορία του, το Τμήμα μας έχει αναπτύξει πολλές δραστηριότητες. Είναι ένα από τα πρώτα πανεπιστημιακά τμήματα στα οποία λειτούργησε και εξακολουθεί να λειτουργεί Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών για την προετοιμασία ερευνητών και στελεχών της εκπαίδευσης. Για τη διαρκή επιμόρφωση των εν ενεργεία εκπαιδευτικών λειτουργεί από το 1998 το υψηλών προδιαγραφών Διδασκαλείο Δημοτική Εκπαίδευσης, ενώ το Τμήμα μας συμμετέχει ενεργά στο πρόγραμμα εξομοίωσης και επανακατάρτισης των δασκάλων. Τέλος, πολλά μέλη του Τμήματος μας αναλαμβάνουν ή συμμετέχουν σε διάφορα εθνικά και διεθνή ερευνητικά και επιμορφωτικά προγράμματα.

Η πλήρης επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών μας απαιτεί την κάλυψη πολλών και ποικίλων αναγκών. Γι' αυτό τα επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ του τμήματος ποικίλλουν και καλύπτουν όλες τις γνώσεις και τις δεξιότητες που χρειάζεται ο δάσκαλος στη σύγχρονη εποχή. Αυτό φαίνεται και από τα άρθρα που περιλαμβάνονται στην επετηρίδα αυτή. Υπάρχουν άρθρα που αναφέρονται στα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, άρθρα των επιστημών της εκπαίδευσης, αλλά και άρθρα που καλύπτουν επίκαιρα θέματα, όπως είναι η εκπαιδευτική τεχνολογία και η διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Η έκδοση της επετηρίδας είναι μια επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία. Γι' αυτό θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου στη συντακτική επιτροπή και ιδιαίτερα στον καθηγητή κ. Δ. Αλεξόπουλο για την προσπάθεια και το χρόνο που διέθεσαν αφιλοκερδώς για την έκδοση του παρόντος τόμου.

Θα ήθελα, κλείνοντας, να σημειώσω ότι κύριος στόχος του Τμήματός μας είναι η βέλτιστη δυνατή εκπαίδευση των φοιτητών μας. Η επετηρίδα αυτή είναι μια προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή. Είναι δύσκολο να προβλέψω αν και πότε θα έχουμε επιτύχει το στόχο μας. Αυτό που μπορώ να πω είναι ότι δε θα σταματήσουμε ποτέ να προσπαθούμε με όλες μας τις δυνάμεις. Γι' αυτό, και εγώ και οι συνάδελφοί μου είμαστε απόλυτα βέβαιοι.

Ο Πρόεδρος του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Πατρών
Ιωάννης Μ. Κατσύλλης
Αναπλ. Καθηγητής

